ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

4.2δ. Κανονισμός Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας

Τρίκαλα 2026

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή 3

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα 3

Ανάθεση και επίβλεψη πτυχιακής εργασίας 3

Αξιολόγηση πτυχιακής εργασίας 4

Οδηγός Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας 5

Πρόλογος 5

Στάδια υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας 5

1. Ανάπτυξη του προβλήματος (Ορισμός και καθορισμός του) 6

2. Διατύπωση της υπόθεσης και καθορισμός του τίτλου 6

3. Σχεδιασμός της μεθοδολογίας 7

4. Έγκριση από φορείς και επιτροπές 8

5. Συλλογή των δεδομένων 8

6. Ανάλυση και επεξεργασία των δεδομένων 8

7. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων 9

8. Ερμηνεία των αποτελεσμάτων 9

9. Διεξαγωγή συμπερασμάτων 9

10. Προτάσεις για πρακτικές εφαρμογές & μελλοντική έρευνα 9

Τα βασικά κεφάλαια του κειμένου της πτυχιακής εργασίας 10

Περίληψη 10

Εισαγωγή 10

- Σκοπός της έρευνας 11
- Ερευνητικές υποθέσεις 11

Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας 11

Μεθοδολογία 11

Αποτελέσματα 12

Συζήτηση 12

Συμπεράσματα 12

Βιβλιογραφία 12

Βιβλιογραφικές αναφορές για το κεφάλαιο της βιβλιογραφίας σύμφωνα με τον APA 6 – Παραδείγματα..... 13

Βιβλιογραφία 15

Εισαγωγή

Η Πτυχιακή Εργασία (ΠΕ) αποσκοπεί να εισάγει τους φοιτητές και φοιτήτριες στην παραγωγή και διάδοση νέων γνώσεων μέσω της επιστημονικής έρευνας. Είναι ατομική εργασία και αντιστοιχεί σε μια διπλωματική εργασία ή διατριβή, αλλά με πολύ μικρότερη έκταση. Ακολουθεί ουσιαστικά όλα τα βήματα για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη συγγραφή μιας ερευνητικής διπλωματικής εργασίας μεταπτυχιακού επιπέδου, στην περιοχή της φυσικής αγωγής και της αθλητικής επιστήμης, αλλά η έρευνα είναι πολύ μικρότερου εύρους.

Η πτυχιακή εργασία είναι προαιρετική εκπονείται στο Ζ' εξάμηνο σπουδών και αντιστοιχεί σε 12 Πιστωτικές Μονάδες. Η συγγραφή της γίνεται σύμφωνα με αναλυτικές οδηγίες που αποτελούν μέρος του παρόντος κανονισμού.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Η επιτυχής ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας συνεπάγεται ότι οι φοιτητές και φοιτήτριες γνωρίζουν να

- Προετοιμάζουν και να αναπτύσσουν μια ερευνητική πρόταση αφού μελετήσουν συστηματικά τη βιβλιογραφία και χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία από τα προ-απαιτούμενα μαθήματα
- Υλοποιούν την ερευνητική πρόταση, συλλέγουν και επεξεργάζονται δεδομένα
- Εφαρμόζουν τους κανόνες της ακαδημαϊκής γραφής και τις διαδικασίες συγγραφής μιας πτυχιακής εργασίας
- Αποδεικνύουν πώς η θεωρία και η εμπειρική γνώση συνδέονται στην έρευνα μέσω της συγγραφής της πτυχιακής τους εργασίας.

Ανάθεση και επίβλεψη πτυχιακής εργασίας

Η εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας είναι προαιρετική και ατομική. Προϋπόθεση για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας είναι η επιτυχής ολοκλήρωση δύο μαθημάτων επιλογής του Ζ' εξαμήνου σπουδών: i) Συγγραφή Πτυχιακής Εργασίαw (ΜΕ9900), ii) Εφαρμογές Στατιστικής στη Φυσική Αγωγή/Αθλητισμό με Χρήση Η/Υ-SPSS (ΜΕ0051).

Με την έναρξη του εαρινού εξαμήνου του 4ου έτους (8ο εξάμηνο) οι φοιτητές και φοιτήτριες υποβάλουν δήλωση εκπόνησης πτυχιακής εργασίας στην οποία

αναφέρεται: 1) ο τίτλος της πτυχιακής εργασίας, 2) ο επιβλέπων και οι 2 συνεπιβλέποντες της πτυχιακής εργασίας.

Η επιλογή και δήλωση του θέματος της πτυχιακής εργασίας από τους φοιτητές γίνεται σε συνεννόηση με τον κύριο επιβλέποντα – επιβλέπουσα της πτυχιακής εργασίας που μπορεί να είναι: μέλος ΔΕΠ, ΕΕΠ ή άλλος διδάσκων του ΤΕΦΑΑ, ΠΘ, κάτοχος διδακτορικού τίτλου.

Οι φοιτητές που επιλέγουν να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, θα πρέπει να υποβάλλουν την ερευνητική πρόταση της εργασίας τους προς έγκριση από την Εσωτερική Επιτροπή Δεοντολογίας του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, πριν ξεκινήσουν την υλοποίηση της έρευνας.

Η συγγραφή της πτυχιακής εργασίας γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες που περιγράφονται στον «Οδηγό Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας» που παρατίθεται παρακάτω, στον οποίο παρατίθεται μεταξύ άλλων και τα προτεινόμενα στάδια υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας.

Αξιολόγηση πτυχιακής εργασίας

Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της πτυχιακής εργασίας, οι φοιτητές υποβάλλουν την εργασία τους για αξιολόγηση στους επιβλέποντες – συνεπιβλέποντες καθηγητές. Οι επιβλέποντες υποχρεούνται να κάνουν έλεγχο κειμενικής ομοιότητας της διπλωματικής εργασίας με τα εκάστοτε εγκεκριμένα εργαλεία που ορίζονται από το ΠΘ. Στη συνέχεια υποβάλλουν τον τελικό βαθμό της πτυχιακής εργασίας στη γραμματεία του τμήματος. Η τελική πτυχιακή εργασία κατατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή στη Γραμματεία του Τμήματος και στην Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.

Οδηγός Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας

Πρόλογος

Η συγγραφή πτυχιακής εργασίας είναι μια διαδικασία που έχει ιδιαίτερη συμβολή στην επιστημονική κατάρτιση. Οι φοιτητές που επιλέγουν να κάνουν διπλωματική εργασία δεν μένουν μόνο στην επιστημονική γνώση που απέκτησαν στη διάρκεια των σπουδών τους, αλλά έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν πώς παράγεται και διαχέεται αυτή η γνώση. Η εμπειρία αυτή αναμένεται να εγείρει το ενδιαφέρον για την επιστημονική έρευνα και την επιθυμία για τη συνέχιση των σπουδών.

Σε αυτό το εγχειρίδιο, δίνονται συνοπτικά βασικές οδηγίες για όλη τη διαδικασία υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας, από την επιλογή του θέματος μέχρι τη συγγραφή της εργασίας. Τα θέματα αυτά αναλύονται και μελετώνται διεξοδικά στο μάθημα: ΜΕ 9900 ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (Έρευνα & Συγγραφή), το οποίο είναι προαπαιτούμενο για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας. Πιο συγκεκριμένα παρουσιάζονται θέματα σχετικά με:

- Τα στάδια υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας
- Τα βασικά κεφάλαια του κειμένου της πτυχιακής εργασίας
- Τεχνικές για την ανάγνωση της επιστημονικής βιβλιογραφίας και τεχνικές συγγραφής για αποφυγή της ακούσιας λογοκλοπής.
- Οδηγίες χρήσης εγχειριδίων κώδικα συγγραφής (π.χ. APA 6).

Στάδια υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας

Η υλοποίηση της πτυχιακής εργασίας είναι μια σύνθετη διαδικασία που απαιτεί συνέπεια, οργάνωση και μεθοδικότητα. Είναι μια διαδικασία που υλοποιείται σε στάδια, τα περισσότερα από τα οποία έχουν συγκεκριμένη ακολουθία, πρέπει δηλαδή, να υλοποιηθούν με συγκεκριμένη σειρά. Η σειρά αυτή είναι σημαντική για να πετύχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στον λιγότερο χρόνο, για να μην χάνεται πολύτιμος χρόνος, αλλά και κόπος. Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά τα κυριότερα στάδια μιας ερευνητικής εργασίας, που στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι η πτυχιακή εργασία.

1. Ανάπτυξη του προβλήματος (Ορισμός και καθορισμός του)

Βασική προϋπόθεση για να ξεκινήσει η έρευνα πάνω στην οποία θα γραφεί η πτυχιακή εργασία είναι να καθοριστεί ο προβληματισμός της έρευνας, δηλαδή «τι ψάχνουμε». Η επιλογή του θέματος της πτυχιακής εργασίας είναι κάτι πολύ σημαντικό. Άλλωστε είναι πολύ πιο πιθανό να καταφέρει ένας φοιτητής να ολοκληρώσει την έρευνα και τη συγγραφή μιας εργασίας, όταν θεωρεί ότι η εργασία του είναι σημαντική, θα συμβάλλει στην επιστημονική γνώση και γενικότερα του αρέσει.

Η διαδικασία για την ανάπτυξη του ερευνητικού προβληματισμού είναι μια προσέγγιση από τους γενικούς στους πιο ειδικούς προβληματισμούς που περνάει από κάποια στάδια – βήματα. Τα βήματα αυτά απεικονίζονται στο Σχήμα 1. Πρώτα ορίζεται η θεματική περιοχή της έρευνας, μετά καθορίζεται ο προβληματισμός και στο τέλος διατυπώνεται η ερευνητική υπόθεση. Για να καθοριστεί ο προβληματισμός αναγκαία προϋπόθεση είναι η μελέτη της βιβλιογραφίας και βέβαια η ουσιαστική συμβολή του επιβλέποντα.

Η διαδικασία για την επιλογή του θέματος της πτυχιακής εργασίας που περιγράφεται στη Διάλεξη 6 του μαθήματος ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (Έρευνα & Συγγραφή), επικεντρώνεται στην αναζήτηση της βιβλιογραφίας. Ο εντοπισμός και η μελέτη σύγχρονης βιβλιογραφίας, και κυρίως η μελέτη μετα-αναλύσεων και εργασιών ανασκόπησης βοηθάει να αποφασίσουμε αν αξίζει τον κόπο να ερευνήσουμε ένα συγκεκριμένο θέμα ή να καθορίσουμε ένα συγκεκριμένο προβληματισμό. Μας βοηθάει ακόμη να σχεδιάσουμε την έρευνα μας και να οργανώσουμε τις μετρήσεις μας.

2. Διατύπωση της υπόθεσης και καθορισμός του τίτλου

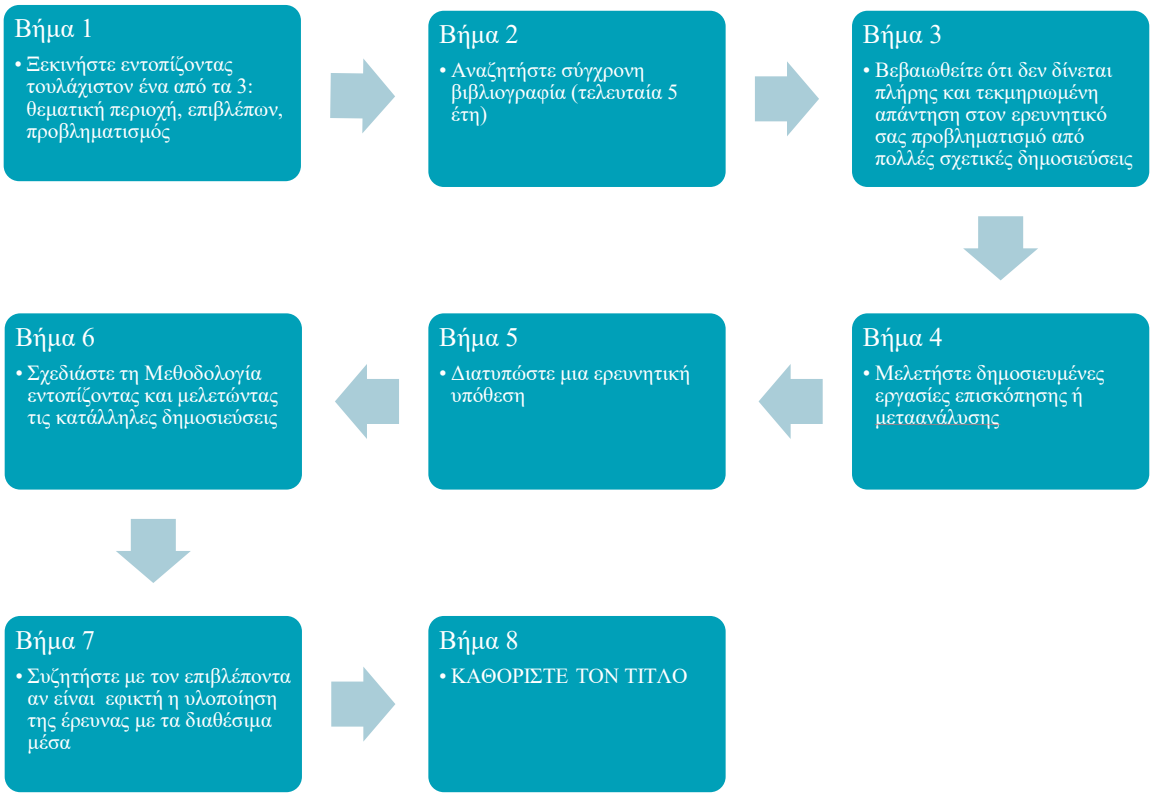
Αφού γίνει συγκεκριμένος ο επιστημονικός προβληματισμός και ξέρουμε πλέον «τι θέλουμε να ψάξουμε», τότε μπορούμε να διατυπώσουμε την ερευνητική υπόθεση.

Η ερευνητική υπόθεση διατυπώνεται με συγκεκριμένο τρόπο και δηλώνει τη σχέση μεταξύ κάποιων μεταβλητών, ενώ ο τίτλος της πτυχιακής εργασίας είναι μια πολύ σύντομη, αντιπροσωπευτική μορφή της ερευνητικής υπόθεσης. Η ερευνητική υπόθεση **θα πρέπει να:**

- Διατυπώνεται υπό τη μορφή δήλωσης
- Περιγράφει μία σχέση ανάμεσα σε δύο ή περισσότερες μεταβλητές
- Μπορεί να εξετασθεί πειραματικά
- Προσπαθεί να δώσει μια πιθανή λύση σε ένα πρόβλημα η οποία βασίζεται σε προηγούμενες έρευνες ή γνώσεις.

Πριν δηλώσετε τον τίτλο σας και πριν ξεκινήσετε τη διαδικασία υλοποίησης της εργασίας σας, θα πρέπει να ξεκαθαρίστε ότι η μεθοδολογία που θέλετε να χρησιμοποιήσετε είναι

εφικτή και ανταποκρίνεται στις δυνατότητες του εργαστηρίου στο οποίο θα υλοποιήσετε την πτυχιακή σας εργασία. Επομένως, καλό είναι να ψάξετε για το πλήρες κείμενο εργασιών που είναι πολύ κοντά σ' αυτό που θέλετε να κάνετε και να μελετήσετε τη βιβλιογραφία τους ή να βρείτε άρθρα που αξιολογούν και περιγράφουν κάποιο συγκεκριμένο όργανο – ερωτηματολόγιο, ώστε να καθορίσετε, έστω και αδρά τη μεθοδολογία σας.

Σχήμα 1. Βήματα για τον καθορισμό του τίτλου της πτυχιακής εργασίας

3. Σχεδιασμός της μεθοδολογίας

Αφού καθορίσουμε «τι θέλουμε να ψάξουμε», πρέπει να καθορίσουμε «**πώς θα το ψάξουμε**». Στο σχεδιασμό της μεθοδολογίας θα πρέπει να καθορίσουμε όλες τις λεπτομέρειες που σχετίζονται με τη συλλογή των δεδομένων, όπως δείγμα, όργανα, πρωτόκολλα συλλογής δεδομένων ή παρέμβασης, φόρμα συγκατάθεσης, κ.λ.π. Και αυτή

είναι μια διαδικασία που απαιτεί όχι μόνο γνώσεις αλλά και προηγούμενη εμπειρία, γι' αυτό είναι σημαντικό τόσο το διάβασμα, όσο και η άποψη του επιβλέποντα.

4. Έγκριση από φορείς και επιτροπές

Εφόσον ξέρουμε «τι θέλουμε να ψάξουμε», και «πώς θα το ψάξουμε», θα πρέπει να δούμε τι άλλο χρειάζεται πριν αρχίσει η συλλογή των δεδομένων.

Σε αρκετές περιπτώσεις χρειαζόμαστε την έγκριση από κάποιους φορείς, ειδικά αν πρόκειται να επισκεφθούμε κάποια ιδρύματα για τη συλλογή των δεδομένων (π.χ. σχολεία). Για να πάρουμε την έγκριση από αυτούς τους φορείς απαιτείται κάποια επιστολή, όπου περιγράφουμε τι πρόκειται να κάνουμε.

Σε κάθε περίπτωση, πριν αρχίσει η συλλογή των δεδομένων θα πρέπει να εξασφαλιστεί η έγκριση από την επιτροπή «Ηθικής και Δεοντολογίας» του τμήματος. Η επιτροπή αυτή ουσιαστικά επιβεβαιώνει ότι ο σχεδιασμός της έρευνας πληροί τις προδιαγραφές της επιστημονικής δεοντολογίας για τη συλλογή και χρήση δεδομένων. Η αίτηση για την έγκριση της έρευνας από αυτή την επιτροπή πρέπει να συνοδεύεται από μια πρόταση της έρευνας, όπου θα περιγράφεται συνοπτικά ο σκοπός της έρευνας και το βασικό υπόβαθρο της βιβλιογραφίας στην οποία στηρίζεται, καθώς και ένα έντυπο συναίνεσης για συμμετοχή στην έρευνα που προορίζεται να συμπληρώσουν οι συμμετέχοντες.

Πληροφορίες για τις διαδικασίες και τα έντυπα που χρειάζονται για την αίτηση προς την επιτροπή «Ηθικής και Δεοντολογίας» του τμήματος υπάρχουν στη διεύθυνση:

http://www.pe.uth.gr/cms/index.php/el/ereuna/deontologia

5. Συλλογή των δεδομένων

Είναι το πιο «χειρωνακτικό» μέρος της εργασίας. Ακολουθούμε τα πρωτόκολλα που σχεδιάσαμε προηγουμένως, κατά το σχεδιασμό της μεθοδολογίας, για να συλλέξουμε τα δεδομένα μας. Είναι μια δουλειά που απαιτεί, συμμόρφωση προς τους γενικότερους κανόνες επιστημονικής δεοντολογίας, ακρίβεια, υπομονή και … κουράγιο!

6. Ανάλυση και επεξεργασία των δεδομένων

Αφού συλλέξουμε τα δεδομένα μας θα πρέπει να τα επεξεργαστούμε για να δούμε τι βρήκαμε. Η επεξεργασία των δεδομένων συνήθως ξεκινάει από την εισαγωγή τους σε κάποιο λογισμικό, για παράδειγμα το SPSS ή το R. Μετά, θα πρέπει να γίνει η αρχική επεξεργασία, αν χρειάζεται, και βέβαια ο έλεγχος των πρωτογενών δεδομένων. Στη συνέχεια πρέπει να γίνουν οι κατάλληλες στατιστικές αναλύσεις, ώστε να ελεγχθούν οι ερευνητικές υποθέσεις. Για τον τρόπο που γίνονται οι πιο απλές από αυτές τις αναλύσεις

θα μάθεις στο αντίστοιχο μάθημα (SPSS). Για πιο πολύπλοκες αναλύσεις …. στον επιβλέποντα!

7. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

Η ανάλυση των δεδομένων σε κάποιο στατιστικό πρόγραμμα δίνει κάποιο output, δηλαδή κάποια εκτύπωση με διάφορες τιμές, που τις περισσότερες φορές είναι δύσκολο να το καταλάβει κάποιος που δεν έχει άμεση σχέση με τα δεδομένα και τις μεταβλητές.

Αυτό το output δεν έχει την κατάλληλη μορφή για να το ενσωματώσουμε στην εργασία μας προκειμένου να γράψουμε το κεφάλαιο «**Αποτελέσματα».** Θα πρέπει να φτιάξουμε Πίνακες, Σχήματα και να γράψουμε κείμενο με συγκεκριμένο τρόπο. Όλα αυτά διδάσκονται στο μάθημα του SPSS και περιγράφονται στις διαλέξεις 9 – 12 του μαθήματος ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (Έρευνα & Συγγραφή).

8. Ερμηνεία των αποτελεσμάτων

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων βοηθά να πάρουμε μια πρώτη εικόνα του τι βρήκαμε. Αρκετές φορές όμως τα δεδομένα μας δείχνουν πράγματα που δεν μπορούμε να δούμε γιατί δεν έχουμε το κατάλληλο υπόβαθρο γνώσεων. Επομένως πάλι απαιτείται διάβασμα!

Στο κεφάλαιο της «**Συζήτησης**» ερμηνεύουμε τα αποτελέσματα μας συνδέοντας με τα ευρήματα άλλων ερευνών.

9. Διεξαγωγή συμπερασμάτων

Για να ολοκληρωθεί η εργασία και ουσιαστικά να υλοποιηθεί ο σκοπός της έρευνας, θα πρέπει να δοθεί απάντηση στην κύρια ερευνητική υπόθεση και σε κάθε μία από τις επιμέρους υποθέσεις που διατυπώθηκαν κατά τον σχεδιασμό της έρευνας. Οι απαντήσεις αυτές είναι «**Συμπεράσματα**» που γράφονται σε ξεχωριστό κεφάλαιο. Άλλωστε η παρουσίαση και η ερμηνεία των αποτελεσμάτων μπορεί να καταλαμβάνουν ένα αρκετά μεγάλο μέρος της πτυχιακής εργασίας, αλλά ο αναγνώστης θα πρέπει να μπορεί να εντοπίσει εύκολα τα βασικά ευρήματα της έρευνας.

10. Προτάσεις για πρακτικές εφαρμογές & μελλοντική έρευνα

Εφόσον έχουμε εντρυφήσει στο θέμα της πτυχιακής μας εργασίας, διαβάζοντας, συλλέγοντας δεδομένα, συγκρίνοντας τα με τη διεθνή βιβλιογραφία, κ.λ.π., έχουμε αποκτήσει μια καλή εμπειρία πάνω στο θέμα. Ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία αυτής της εμπειρίας είναι οι γνώσεις για τις πρακτικές εφαρμογές που μπορεί να έχουν τα αποτελέσματα της έρευνας μας, οπότε μπορούμε να διατυπώσουμε τις αντίστοιχες προτάσεις.

Από την εμπειρία αυτή, διαπιστώνουμε συνήθως, ότι υπάρχουν αρκετά ερωτήματα γύρω από το συγκεκριμένο θέμα που μένουν αναπάντητα, και τα οποία θα μπορούσε να είναι τα θέματα μελλοντικής έρευνας. Μπορούμε έτσι να διατυπώσουμε προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

Τα βασικά κεφάλαια του κειμένου της πτυχιακής εργασίας

Παρακάτω περιγράφονται τα βασικά κεφάλαια που πρέπει να έχει η πτυχιακή εργασία. Κατά τη διαδικασία της συγγραφής τα κεφάλαια δεν είναι απαραίτητο να ολοκληρώνονται με τη σειρά που αναφέρονται εδώ.

Περίληψη

Η περίληψη είναι το πρώτο κομμάτι της εργασίας που θα διαβάσει ο αναγνώστης μετά τον τίτλο. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να είναι ακριβής και κατατοπιστική, να διαβάζεται εύκολα και να μην κουράζει. **Προσοχή**: Η περίληψη είναι ο «καθρέφτης» της εργασίας σας. Αποτελεί το μέσο πρόσβασης άλλων ερευνητών στην εργασία σας

Η περίληψη θα πρέπει να είναι η αντανάκλαση της εργασίας. Σε καμία περίπτωση δεν είναι <u>νοηματική περίληψη</u>. Πρέπει να περιγράφει συνοπτικά τα βασικά κεφάλαια της εργασίας: σκοπό, μέθοδο, αποτελέσματα, συμπεράσματα, γι’ αυτό και γράφεται στο τέλος, αφού ολοκληρωθεί η συγγραφή της υπόλοιπης διατριβής.

Μια καλή περίληψη πτυχιακή εργασίας σας θα πρέπει:

- Να περιγράφει με σαφήνεια το θεωρητικό πλαίσιο, το πρόβλημα, τους συμμετέχοντες, τις μετρήσεις και τα ευρήματα
- Να είναι γραμμένη με τέτοιο τρόπο ώστε ο αναγνώστης να μπορεί εύκολα να αποφασίσει αν θα διαβάσει ή όχι ολόκληρη την εργασία
- Να συμμορφώνεται στις απαιτήσεις για τον αριθμό των λέξεων
- Να μπορεί να αναζητηθεί εύκολα και κατάλληλα από τις λέξεις κλειδιά και τον τίτλο της

Μετά την περίληψη μπαίνουν οι λέξεις κλειδιά, που μπορεί να είναι λειτουργικοί όροι. Θα πρέπει πάντως να είναι λέξεις που δεν περιλαμβάνονται στον τίτλο της εργασίας.

Εισαγωγή

Το κεφάλαιο αυτό εισάγει τον αναγνώστη στο θέμα της εργασίας. Το κείμενο θα πρέπει να έχει έναν συγκεκριμένο ορθολογισμό και ξεκινώντας από τις πιο γενικές και βασικές γνώσεις να παρουσιάσει ευρήματα ερευνών, συνδεδεμένα με τέτοιο τρόπο, που

ουσιαστικά να οδηγούν στο σκοπό της εργασίας. Παρόλο που στο κείμενο δεν αναφέρονται ξεχωριστά υποκεφάλαια, εντούτοις έχει συνήθως την εξής δομή:

- Ορίζεται το πρόβλημα
    - Καθορίζονται τα όρια της μελέτης
    - Αποσαφηνίζονται κάποιοι λειτουργικοί ορισμοί
- Ανασκόπηση βιβλιογραφίας
    - Περιγράφεται το σχετικό θεωρητικό υπόβαθρο
    - Αναλύονται άλλες σχετικές εργασίες
- Επισημαίνεται η σημασία της έρευνας
    - Ποια είναι η συμβολή της στην επιστήμη
    - Τι πρακτικές εφαρμογές έχει

Στο τέλος του κεφαλαίου της Εισαγωγής, γράφονται σαν ξεχωριστά υποκεφάλαια:

- *Σκοπός της έρευνας*
- *Ερευνητικές υποθέσεις*

Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας

Στο κεφάλαιο αυτό γράφονται πιο αναλυτικά οι σχετικές θεωρίες που διέπουν το σκοπό της πτυχιακής εργασίας. Περιγράφονται με περισσότερες λεπτομέρειες και ταξινομημένες σε σχετικά υποκεφάλαια, οι μελέτες που χρησιμοποιούνται στο κεφάλαιο της εισαγωγής για να διαμορφώσουν τον ορθολογισμό που οδηγεί στο σκοπό της εργασίας. Περιγράφονται επίσης αναλυτικά, μελέτες που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στο κεφάλαιο της συζήτησης για να ερμηνευθούν τα αποτελέσματα της πτυχιακής εργασίας.

Μεθοδολογία

Στο κεφάλαιο αυτό διευκρινίζονται και δίνονται ακριβείς και λεπτομερείς πληροφορίες για τα εξής:

- Περιγραφή του δείγματος (συμμετέχοντες)
  Ομάδες, δημογραφικά χαρακτηριστικά, ηλικία, φύλο, κ.λ.π.
- Όργανα μέτρησης
  Αξιοπιστία και εγκυρότητα των οργάνων μέτρησης, περιγραφή, πρωτόκολλα μέτρησης, κ.λ.π.
- Διαδικασία
  Περιγράφεται η συνολική διαδικασία της συλλογής των δεδομένων, οι πιθανές παρεμβάσεις, κ.λ.π.
- Ερευνητικός σχεδιασμός
- Ανάλυση δεδομένων

Περιγράφεται με λεπτομέρεια ο τρόπος που χειριζόμαστε τα δεδομένα για τη στατιστική ανάλυση, από τον έλεγχο της κατανομής μέχρι ποιες μεταβλητές χρησιμοποιούνται σε κάθε ανάλυση.

Αποτελέσματα

Το κεφάλαιο αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής:

- Περιγραφική στατιστική (Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις, κ.λ.π.)
- Στατιστική ανάλυση (δείκτες, τιμές)
- Πίνακες
- Γραφήματα

Για την περιγραφή των αποτελεσμάτων ακολουθείται ένα συγκεκριμένο πρωτόκολλο – τρόπος γραφής, το οποίο διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος της στατιστικής ανάλυσης (περισσότερες λεπτομέρειες στα αντίστοιχα μαθήματα: SPSS και ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ).

Προσοχή θα πρέπει να δοθεί ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη των ίδιων στοιχείων σε πίνακες – γραφήματα – κείμενο.

Συζήτηση

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται τα ευρήματα των αποτελεσμάτων και συγκρίνονται με αντίστοιχα ευρήματα από προηγούμενες μελέτες, που αναφέρονται στην βιβλιογραφία. Συνήθως στην πρώτη παράγραφο της εισαγωγής γίνεται μια συνοπτική αναφορά στο σκοπό της έρευνας και στα κυριότερα ευρήματα και μετά ξεκινάει η διεξοδική συζήτηση των αποτελεσμάτων για κάθε ερευνητική υπόθεση.

Συμπεράσματα

Διεξάγονται με βάση τον κύριο και τους επιμέρους σκοπούς – συνήθως σε κάθε ερευνητική υπόθεση αντιστοιχεί και ένα συμπέρασμα. Γενικά είναι ένα κεφάλαιο με σχετικά μικρή έκταση, άλλωστε εδώ δεν συνηθίζεται η χρήση βιβλιογραφικών αναφορών. Ο ερευνητής – φοιτητής μπορεί να εκφράσει την δική του οπτική καθώς διατυπώνει τα συμπεράσματα της έρευνάς του. Σε ξεχωριστά υποκεφάλαια αναφέρονται οι προτάσεις για μελλοντική έρευνα και οι προτάσεις για πρακτικές εφαρμογές.

Βιβλιογραφία

Στο κεφάλαιο της βιβλιογραφίας μπαίνουν όλες οι αναφορές που έχουν χρησιμοποιηθεί μέσα στο κείμενο. Κάθε αναφορά θα πρέπει να περιέχει όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να μπορέσει κάποιος να ανακτήσει αυτή την

πηγή. Οι πληροφορίες από μια πηγή που είναι απαραίτητες για να γίνει μια αναφορά στο κεφάλαιο της βιβλιογραφίας είναι:

- επώνυμα και αρχικά ονόματος συγγραφέων,
- χρονολογία δημοσίευσης,
- τίτλος άρθρου - εργασίας,
- πληροφορίες για το μέσο δημοσίευσης.

Οι αναφορές στη βιβλιογραφία γράφονται με συγκεκριμένο τρόπο, ακολουθώντας κάποιο εγχειρίδιο (publication manual). Υπάρχουν διαφορετικά τέτοια εγχειρίδια, που χρησιμοποιούνται ανάλογα με την επιστημονική περιοχή της εργασίας ή του περιοδικού, αν πρόκειται για δημοσιευμένο άρθρο. Το εγχειρίδιο της Αμερικάνικης Ψυχολογικής Εταιρείας (American psychological Association – APA) είναι από τα πιο διαδεδομένα και ευρέως σε χρήση εγχειρίδια δημοσίευσης σε διαφορετικές επιστημονικές περιοχές. Τα παραδείγματα που δίνονται παρακάτω είναι

Βιβλιογραφικές αναφορές για το κεφάλαιο της βιβλιογραφίας σύμφωνα με τον APA 6 – Παραδείγματα

1. *Άρθρο σε περιοδικό*

Czigler, I. (1996). Age, colour processing and meaningfulness: an event related potential study. *International Journal of Psychophysiology, 22*, 25–34.

2. *Βιβλίο*

Martens, R. (1987). *Coaches guide to sport psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics.

3. *Κεφάλαιο ή άρθρο σε βιβλίο*

Salthouse, T.A. (1995). Processing capacity and its role on the relations between age and memory. In F. E. Weinert & W. Schneider (Eds.), *Memory performance and competencies, issues in growth and development* (pp. 111-124). New Jersey, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

4. *Μεταφρασμένο βιβλίο*

Corcos, R. W. (1992). *Προπονητής, μάθηση και απόδοση* (Ε. Πολλάτου, μετάφραση). Θεσσαλονίκη: ΣΑΛΤΟ. (Δημοσίευση πρωτοτύπου 1989).

5. *Δημοσιευμένα πρακτικά συνεδρίων*

Harahousou, Y. S., & Kabitsis, C. N. (1994). Important reasons that motivate Greek women into participation in physical recreation. In F. I. Bell, G. H. Van Gyn (Eds.),

Proceedings for the 10th Commonwealth & International scientific congress: access to active living (pp. 113-118). Victoria, BC: University of Victoria.

6. Πτυχιακή εργασία ή διδακτορική διατριβή

Ζήση, Β. Ζ. (2001). *Συνήθης φυσική δραστηριότητα σε άτομα 60-75 ετών: Επιδράσεις στις αντιληπτικο-κινητικές και γνωστικές ικανότητες*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελλάς.

Βιβλιογραφία

American Psychological Association (2009). *Publication Manual*, 6th ed. Washington, DC: American Psychological Association.

Ευδωρίδου, Έ. & Καρακασίδης, Θ. (2015). *Ακαδημαϊκή Γραφή*, 3η Έκδοση. Αθήνα: Τζιόλα

Ντάνος, Α. (2016). *Μεθοδολογία συγγραφής πτυχιακών εργασιών και επιστημονικών μελετών*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική Ε.Π.Ε.

Thomas, J.R., & Nelson, J.K. (2000). *Μέθοδοι έρευνας στη φυσική δραστηριότητα* (Κ. Καρτερολιώτης, επιμέλεια για την ελληνική έκδοση). Αθήνα: Εκδόσεις Πασχαλίδη.